

Fåglar i Södra Vätterbygden 2 - 2014

Jönköpings Fågelklubb

Tidskrift utgiven av:

Jönköpings Fågelklubb
Lyckås15, 561 92 Huskvarna

Hemsida:

www.jonkopingsfagelklubb.se

Ansvarig utgivare:

Anders Söderlund

Redaktion:

Jan Blomquist, Björn Merrell och Anders
Söderlund

Redaktionsadress:

Öland, 563 93 Gränna, tel 0390-510 34
e-post anders@khs.se

Styrelse i Jönköpings Fågelklubb**Ordförande:**

Leif Jansson, tel. 036/163148
e-post leif036@gmail.com

Sekreterare:

Leif Thörne, 036/128164
e-post leif.k.thorne@gmail.com

Kassör och medlemsregister:

Jan Blomquist, tel. 036-138142
e-post fureholm@telia.com

Övriga:

Andreas Joakimsson, tel. 036-340149
e-post andreas@ungtro.com

Olof Karlsson, tel. 036-142111
e-post ok@iml.se

Ingemar Öjhage, 036/92445
e-post ingemar.ojhage@mio.se

Fredrik Litsgård tel: 0202 889382
e-post fredrik@ecocom.se

Barbro Falk tel: 0708-927811
e-post falk.barbro@telia.com

Karin Enquist tel: 0725-224555
e-post karin.enquist@hotmail.com

Jönköpings Fågelklubb är en ideell förening med ett övergripande mål att främja kunskapen om fågelfaunan och skyddet av dess livsmiljöer i södra Vätterbygden. Klubben är ansluten till Riksföreningen Sveriges Ornitologiska Förening.

Klubben förverkligar detta genom att

- anordna sammankomster, exkursioner och kurser
- verka för att väcka och underhålla intresse för fågelfaunan och fåglarnas livsbetingelser hos allmänheten.
- arbeta med ornitologiska undersökningar och dokumentation av fågelfaunan.
- bistå myndigheter, organisationer och enskilda i ornitologiska frågor.
- sprida information till medlemmar och allmänheten om fåglar och deras livsmiljöer.

Klubbens verksamhetsområde omfattar Jönköping, Habo och Mullsjö kommun.

Medlemsavgifter 2014:

Ungdom t.o.m. 25 år 100:-

Äldre än 25 år 150:-

Hela familjen 200:-

Insättes på Jönköpings Fågelklubbs bankgiro 5253-4757, glöm inte att ange avsändare.

Omslagsbild framsida: Fjällpipare, foto Per-Eric Svahn
Omslagsbild baksida: Strömstare, foto Per-Eric Svahn

Fåglar i Södra Vätterbygden 2013

Jan Blomquist

Denna fågelrapport är ett försök att tolka den stora mängd information av observerade fåglar från södra Vätterbygden (ca 25.000) som finns i rapportsystemet Svalan. Syftet är att ge en förenklad fyndbild av fågellivet i verksamhetsområdet. Sammanställningen är skriven med utgångspunkt att du som läsare har en viss lokalkännedom. Om någon lokal är obekant för dig kan du gå in på Svalan och ta fram observationen, markera lokalnamnet så får du fram en kartbild.

Fågelrapporten från Jönköpings Fågelklubb omfattar fågellivet i Jönköping, Habo och Mullsjö kommuner. Många fågelintresserade har som vanligt bidragit med material. Ett stort TACK till er alla och till fotograferna som frikostigt delat med sig av sina bilder! För att underlätta sammanställningen av årsrapporten är det bra om alla anger start- och sluttid vid rapportering på Svalan. Detta behövs för att i möjligaste mån få så relevanta sträck-siffror som möjligt de dagar det finns flera rapporter från samma område.

Om du inte är van vid Svalan och saknar information om en art (t ex smålom eller att järpe är bristfälligt redovisad) kan du gå in på Svalan <http://svalan.artdata.slu.se/birds/> för att skaffa mer information. Under fliken **Visa fynd** söker du rätt på artnamnet. **Under Period** skriver du 2013 och bockar för hela året. Gå sedan till **Region** och välj Jönköpings kommun. Fortsätt vidare till **Presentera fynd** och välj exempelvis observationstabell. Då får du en lista på alla rapporterade obsar av vald art under 2013 i Jönköpings kommun. När du analyserat färdigt går du tillbaks till **Region** och ändrar till Habo och gör om proceduren, fortsätt sedan med Mullsjö. Nu har du fått fram uppgifterna för hela verksamhetsområdet.

Under året sågs 230 arter, Jönköping 228, Habo 170 och Mullsjö 125. Samtliga arter i rapporten som är granskade och godkända av RK eller RRK är markerade med *. Arter markerade med [] står för ras/hybrid eller "ej spontant förekommande".

Även i år sågs två riktigt tunga arter i verksamhetsområdet **grålira** och **natthäger**. Ytterligare några av de mer ovanliga arterna som sågs var, brun-glada, stäpphök, ängshök, aftonfalk, fjällabb, prärielöpare, dammsnäppa,

busk- och lundsångare. Antalet sedda arter i Södra Vätterbygden är därmed uppe i 312 arter. Fördelningen kommunvis samt för Visingsö av sedda arter, kan ses på klubbens hemsida under fliken listor, välj artlistor. Blåmarkerade arter ger även fynddata för de 20 första fynden.

Väder

Januari: Året inleddes milt, först i mitten av månaden fick vi ett snötäcke på 10-20 cm som dock försvann med mildvädret i slutet av månaden. Nederbörd 25 mm, vilket är endast hälften mot normalt, på Visingsö lägst i landet med 11 mm. Medeltemperaturen var normal med -3° . En grå månad med 80% molnighet och 40 soltimmar.

Februari: Dominerades av kraftiga temperatursvängningar. Vättern var isbelagd från mitten av månaden i söder och västra delen upp till i höjd med norra Visingsö. Hela landet var snötäckt och vi hade ca 20 cm. Medeltemperaturen hamnade på -3° som är $+1^{\circ}$ över normalt. Nederbörden var också normal med 25 mm. I Götaland var lägsta temperaturen -19° den 12:e och högsta $+12^{\circ}$ den 27:e februari.

Mars: Rekordsoligt, kallt och torrt. Vättern var isfri från mitten av månaden men södra delarna frös åter mot slutet. Snötäcket låg fortfarande kvar men minskande, det var barmark i Skåne och på västkusten mot slutet av månaden. Solen lyste hela 220 timmar och molnigheten endast 40%. Medeltemperaturen -5° vilket är hela $-3,5^{\circ}$ under det normala. Vi fick 10 mm regn vilket bara är 25% av normalnederbörden.

April: Vättern är isfri och det är barmark upp till Dalälven i mitten av månaden. Sol och molnighet ungefär som i mars. Temperaturen hamnar något över medel med $+4^{\circ}$. Högsta och lägsta temperatur i Götaland var $+21^{\circ}$ och -14° . Det föll 25 mm regn och även det är normala mängder.

Maj: En varm avslutning gav försmak av sommaren. Medeltemperaturen $+11^{\circ}$ vilket är $+2^{\circ}$ över normalt. Soltimmar 260 och molnighet 50%. Normala regnmängder 75 mm. Götalands högsta temperatur $30,6^{\circ}$ den 18:e och lägst den 3:e med $-6,5^{\circ}$ i Hagshult.

Juni: En blöt månad med kamp mellan värme i öster och svalare i väster. Temperaturen $+14^{\circ}$ var något över normalt. Soltimmar 300 och molnighet 50%. Rikligt med nederbörd 75 mm vilket är 150% mot normalvärdet, stora mängder kom

den 25:e med ca 50 mm. Götalands högsta temperatur 28,8° den 20:e och -1,2° den 5:e i Hagshult så klart.

Juli: Långvarig sommartorka i södra Sverige. Soltimmar 280 molnighet 50%. Temperatur +17° är 1,5° över medel. Nederbörd 50 mm som är 60% av det normala. Ett onormalt häftigt och lokalt skyfall som kom den 26:e och orsakade stora skador på Ryhov och A-6 golfbana var dock långt över det normala.

Augusti: Temperaturöverskott i hela Sverige. Vi hade +15° i området vilket är +0,5-1° över medel. Soltimmarna 280 molnigheten 50%. De 100 mm regn är 150% över medel. I Götaland uppmättes högsta temperaturen till +31° och lägsta var +1,7°.

September: Lågtrycken radade upp sig över Atlanten. Detta gällde främst Norrland, för våran del fick vi bara 10 mm som är en tiondel av brukligt. Normal temperatur +12°. Soltimmarna sjönk till 180 och molnigheten 60%. Den 7:e noterades Götalands högsta temperatur till 25,6° och den 27:e uppmättes lägsta till -6,3°.

Oktober: Mest ihågkommen för stormen Simone som i byarna kom upp i orkanstyrkor och som slog till med full kraft den 29:e. Nederbörden 100 mm är normalt. Temperatur på +9° är 1,5° över normalt. Solen var synlig i 80 timmar och molnigheten ökade till 70%. Götaland hade högsta temperaturnoteringen den 6:e med 19,5° lägsta -7,2° på Axamo flygplats.

November: Stormen Hilde härjade främst i Norrland den 17:e med byvindar på 56 m/s. Medeltemperatur +3° ett överskott på +1,5°. Normala nederbördsvärden. Soltimmar 60 och 70% molnighet. Malmback hade 8 cm snö från den 22:e. Götaland +12,6° den 27:e och Hagshult -12,2 den 26:e. På Visingsö kom endast 24 mm regn.

December: En mycket blåsig, varm och på många håll nederbördsrik månad. Stormen Sven med orkanstyrka i byvindarna drabbade södra Sverige den 5:e. I samband med detta blev även Götaland snötäckt under en veckas tid. Medeltemperaturen +3 är hela +4,5 över normalt, 100 mm regn är normalt. Soltimmar 30 och 80% moln. Värmen i södra delen gjorde att endast Norrland var snötäckt i slutet av månaden.

Observationer

Knölsvan

Cygnus olor

Häckning. Åter ett mycket dåligt häckningsresultat i Landsjön där 2 par endast fick fram 1 unge (Björn Merrell m fl). I Åsaviken, Ören fick paret fram 2 ungar (Martin Ooman m fl). För övrigt finns endast häckindicier från Erstadkärret, Bunn, Ylen, Rocksjön och Munksjön.

Mindre sångsvan

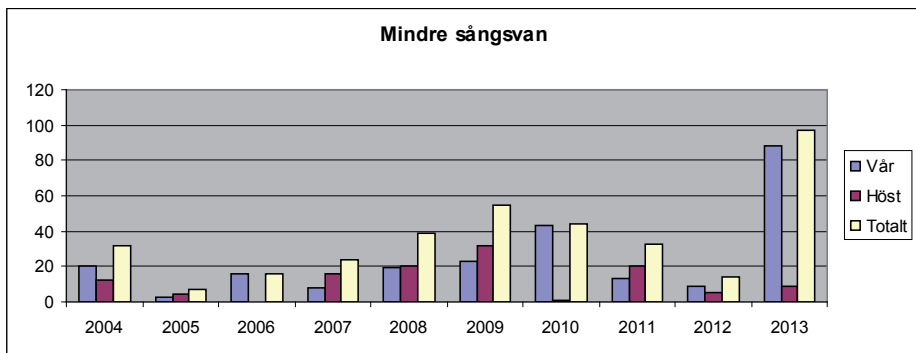
Cygnus columbianus

Vår. 2 ex str N Barnarpssjön 4.4 (Thomas Rostedt). 2 ad str N Tranebo 6.4 (Peter Berglin m fl). 2 ex rastade Tumbäcks gård Habo, Vg 7.4 (Sven V Johansson). 5 ex str N Södra udden, Visingsö 7.4 (Rüdiger Kasche). 2 ex rastade Dröspult 7-10.4 (PerJonas Andersson m fl). 8 ex str NO Svartegöl, Olsbo 9.4 (Fredrik Litsgård). 2 ad rastade Erstadkärret 11.4 (Rüdiger Kasche). 24 ex rastade Tranebo 13.4 några stannade kvar till 19.4 samtidigt sågs ytterligare 16 fåglar sträcka mot N (Gustav Ivarsson, PerJonas Andersson, Håkan Ydregården m fl). 1 ex str N Erstadkärret 13.4 (Martin Widén). 1 2K rastade Uppgränna 13.4 (Martin Widén). 4 ex rastade Gigeryd, Dumme mosse, Vg 14.4 (Anders Åhlund, Sven V Johansson). 4 ex rastade Tenhult 14.4 och 8 ex 16.4 (Christian Stark). 10 ex str N Narbäcken, Vättern 14.4 (Bob Lind, Per Sjöstrand, Martin Widén). 4 ex rastade Oset, Huskvarnaån 14.4 (Ragnar, Nils och Gunnar Lagerkvist). 3 ex str Erstadkärret 15.4 (Rüdiger Kasche, Jörgen Hansson). 6 ex str NO Narbäcken, Vättern 20.4 (Martin Widén, Bob Lind).

Höst. 4 ad rastade Erstadkärret 21-22.10 (Rüdiger Kasche Åke Ankarberg).

1 ad Tranebo 27.10-3.11 (Peter Berglin m fl). 4 ad str SV SciencePark, Jönköping 11.11 (Fredrik Litsgård).

Ett mycket bra år om man ser till antal rapporter. Dubbelt så många som 2012 trots att även det var ett topår.

Sångsvan

Cygnus cygnus

Häckning. Rapporterad med häckindicer på 9 lokaler. Från sex av dessa finns uppgift om 20 kläckta ungar.

Större antal. 200 ex Dröspult 7.4 (Leif Jansson). 130 ex rastade Gigeryd, Dumme mosse, Vg 11.4 (Thomas Fransson). 118 ex str S Visingsö 9.12 (Rüdiger Kasche).

Sädgås

Anser fabalis

Höst. Genom södra Vättern sträckte 1.511 ex mellan 11.10-29.12. Bästa dag med fina 1.010 ex 7.12 (Håkan Ydregården, PerJonas Andersson, Henrik Gustafsson). Det var endast 100 fåglar från att slå dagsrekordet från 1994.

[Tundrasädgås]

Anser fabalis rossicus

3 ex Visingsö 29.3 (Martin Widén m fl). 2 ex sträckte Taberg 1.4 (William Sjöberg). 2 ex Visingsö 20.4 (Håkan Ydregården). 1 ex Visingsö 2.10 (Rüdiger Kasche, Martin Widén). 1-2 ex Visingsö 28.11-9.12 (Rüdiger Kasche, Martin Widén).

Spetsbergsgås

Anser brachyrhynchus

Vår. 6 ex rastade Säby, Visingsö 10.3-1.4 (Rüdiger Kasche, Martin Widén m fl) och 20 ex 16.3. 2 ex str Barnarp 2.4 (William Sjöberg).

Höst. 6-13 ex rastade på Visingsö 12-17.10 (Martin Widén, Rüdiger Kasche m fl). 1 ex str Svartegöl, Olsbo 25.10 (Fredrik Litsgård). 4 ex str S Norra udden, Visingsö 23.11 (Martin Widén, Rüdiger Kasche).

Bläsgås

Anser albifrons

Vår. 2 ad str N Narbäcken, Vättern 1.4 (Martin Widén). 10 ex str N Erstadkärret 13.4 (Martin Widén). 2 2K str NO Erstadkärret, 22.5 (Martin Widén). 1 2K rastade i Erstadkärret 8-10.6 (Martin Widén m fl).

Höst. 2 ad och 3 1K rastade Fältstationen, Landsjön 13.10 (Anders Berlin). 8 ex str S Säby, Visingsö 16.10 (Rüdiger Kasche). 2 ad och 2 1K rastade Erstadkärret 26.10 (Rüdiger Kasche).

Grågås

Anser anser

Höst. Genom södra Vättern sträckte 10.001 ex 28.9-7.12. Bästa dag 11.10 med 3.912 ex (Daniel Steen, Bob Lind, Björn Merckell). Tidigare högsta årssumma är 5.718 från 2008.

Prutgås

Branta bernicla

På Visingsö rastade 1 ex 1-8.6 och 4 ex 25.9-10.10.

Höst. Genom södra Vättern sträckte endast 87 ex 22-23.9.

Vitkindad gås

Branta leucopsis

Häckning. 5 par häckade på Visingsö vilket resulterade i 20 ungar. Inte helt oväntat kan nu denna art inkluderas som häckfågel i verksamhetsområdet.

Beståndet på Visingsö. Fåglarna anländer i början av april och fram t o m juli varierar det mellan 50-125 ex. I juli ruggade gässen lyckosamt tillsammans med ca 600 kanadagäss. Augusti-november ökar antalet till 200-400 ex med toppnotering på 596 ex 29.10 (Rüdiger Kasche).

Höst. Genom södra Vättern sträckte 2.095 ex 24.9-11.11 med bästa dag 343 ex 11.10.

[Vitkindad gås x Kanadagås]

Branta leucopsis x canadensis

Upp till 55 fåglar med karaktärer för denna hybrid har funnits på Visingsö 17.6-20.9 (Rüdiger Kasche m fl). Dessa fåglar ingår i summorna för Vitkindad gås.

Dessa 4 hybrider är i storlek med den vitkindade i förgrunden, foto Rüdiger Kasche.

Gravand

Tadorna tadorna

Beståndet på Visingsö. 1 ex anlände 4.3 och sista 1 ad fågel sträckte mot söder 1.11. Högsta antal 87 ad fåglar sågs 8.4 vilket skulle kunna tyda på 30-40 par.

Häckning. Endast 7 säkra kullar har konstaterats och av dessa nådde troligen endast 25 flygg ålder. Gravanden lägger normalt 7-15 ägg. Att det är hög predation känner vi till men troligen råder även brist på lämpliga häckplatser. Detta kanske utesluter yngre oerfarna fåglar från möjligheten att häcka.

Bläsand

Anas penelope

Första och sista obs. 1 par Visingsö 29.3 (Jörgen Hansson m fl). 1 ad Liljeholmskanalen 27.10-30.12 (Margareta Andermo, Inga-Maj Filipsson m fl).

Höst. Genom södra Vättern sträckte 7.125 ex 6.7-26.10 flest passerade 24.9 med 1.730 ex (Per Sjöstrand, Gunnar Rosqvist).

Snatterand

Anas strepera

Första och sista obs. 1 par Rocksjön 7.4 (Anders Åhlund). 1 ex Veda våtmark, Lekeryd 23.11 (Toni Hermansson). Fortfarande ingen konstaterad häckning trots riklig förekomst i lämpliga vatten.

Kricka

Anas crecca

Första och sista obs. 1 ex Visingsö 31.3 (Martin Widén). 2 ex Veda våtmark, Lekeryd 28.2 (Toni Hermansson).

Höst. Genom södra Vättern sträckte 1.555 ex 15.7-1.11. Bästa dag med 450 ex 3.8 (Gunnar Rosqvist).

Stjärtand

Anas acuta

Höst. Genom södra Vättern sträckte 464 ex 4.8-14.10 med som mest 140 ex 24.9. Ett mycket dåligt år för arten.

Årta

Anas querquedula

En tidig hane sågs i Veda våtmark, Lekeryd 19.4 (Toni Hermansson). För övrigt sågs 10 fåglar i maj vid Landsjön och Erstadkärret.

Skedand

Anas clypeata

Höst. Genom södra Vättern sträckte 63 ex 15.9-3.11 merparten 50 ex 16.9 (Fredrik Litsgård).

Brunand

Aythya ferina

Vinterfynd. En honfärgad vardera i Gränna och Visingsö hamn under december månad (Rüdiger Kasche).

Bergand

Aythya marila

Större antal. En flock med 40 ex rastade utanför Rosenlundsbankarna 31.10 (Jan Blomquist).

Vinter. 1-2 ex Talavid, Vättern 7-29.12 (Jan-Erik Henriksson m fl).

Ejder

Somateria mollissima

1 hane stationär Munksjön 1.5 (Peter Berglin m fl). 1 hane rastade Abisko 2.5 (Thomas Rostedt). 8 hanar 1 hona str S Narbäcken, Vättern 12.5 (Bob Lind, Per Sjöstrand). 1 2K hane str S Vidablick 29.7 (Håkan Ydregården). 1 honfärgad str S Vidablick 10.10 (Håkan Ydregården). 1 par rastade Abisko 11.10 (Anders Åhlund). 3 honfärgade str S Rönäs brygga, Visingsö 12.10 (Martin Widén, Rüdiger Kasche). 1 ad hane rastade Talavid, Vättern 12.10 (Gunnar Rosqvist). 2 honfärgade rastade Abisko-Rosenlundsbankarna 31.10-1.11 (Jan Blomquist m fl). 1 ex str S Vidablick 11.11 (Håkan Ydregården). 4 ad hanar rastade Vidablick 1.12 (PerJonas Andersson).

Alfågel

Clangula hyemalis

1 ex födosökande Talavid, Vättern 3 och 6.1 (Gunnar Rosqvist m fl). 1 ad hane 2 honfärgade rastade Rönäs brygga, Visingsö 13-16.1 (Rüdiger Kasche m fl). 1 hona Rosenlundsälten 5.5 (Gustav Ivarsson). 1 hane rastade Sandudden, Visingsö 19.7 (Daniel Steen m fl) samma lokal 1 2K+ hona 3.8 (Martin Widén). 1 ex hördes Habo dagvattendamm, Vg 17.8 (Anders Åhlund). 1 hane och 2 honor str S Vidablick 3.11 (Håkan Ydregården m fl). 2 ex Munkaskog, Vg 5-6.11 (Anders Albertsson). 3 hanar str S Vidablick 10.11 (PerJonas Andersson m fl). 1 ex rastade Visingsö hamn 10.11 (Rüdiger Kasche). 2 ex rastade Vidablick 16.11 (Håkan Ydregården m fl). 1 hona str S Vidablick 17.11 (Håkan Ydregården). 1 ex flög förbi Södra udden, Visingsö 22.11 (Rüdiger Kasche). 5 ex str S Vidablick 30.11

(Håkan Ydregården). 1 ad hane str S Vidablick 1.12 (Håkan Ydregården m fl). 1 ex rastade Sandudden, Visingsö 9.12 (Rüdiger Kasche). 1 ex födosökande Talavid, Vättern 13.12 (Gunnar Rosqvist). 2 ex str S Vidablick 27.12 (PerJonas Andersson m fl).

Sjöorre

Melanitta ngra

Höst. Genom södra Vättern sträckte 2.420 ex 8.7-27.12 bästa dag 500 ex 24.10.

Vinterfynd. Minst 4 ex i området Visingsö och södra Vättern under januari och december.

Svärta

Melanitta fusca

Höst. Genom södra Vättern sträckte 1.210 ex 22.7-2.12 bästa dag 310 ex 11.10.

Vinterfynd. Minst 6 ex Munkaskog Vg, Visingsö och i södra Vättern.

Salskrake

Mergellus albellus

Vinter. 1 hane sågs främst i Rocksjön och Liljeholmskanalen 1.1-3.4 samt 7-10.12.

Vår och höstfynd. Omkring 10 ex på våren och 33 ex på hösten.

Småskrake

Mergus serrator

Häckning. En häckning genomfördes i Erstadkärrets vass (inte helt typisk boplats) där ett par söker boplats 18.6. Fem mycket små ungar ses i närheten 22.7. Ungarna är så gott som flygfärdiga 27.8 och ses även 19.9 (Rüdiger Kasche). Ytterligare en häckning konstaterades på Visingsö dock med endast 1 unge (Rüdiger Kasche).

Vinterfynd. Högsta noteringen runt Visingsö 22.2 med 29 hanar och 26 honor

Större antal. Vid Vidablick sträckte 120 ex 11.10 (Håkan Ydregården).

Järpe

Tetrastes bonasia

Rapporterad från åtta lokaler i Jönköping.

Orre

Lurys tetrix

Högsta antal. 10 hanar Gunnarsö, Dumme mosse 20.4 (Thomas Rostedt) lika många på Bare mosse, Vg (Ing-Marie Bertilsson).

Tjäder

Tetrao urogallus

På Svalan finns 37 rapporter både av tuppar och hönor sedda under hela året. Av det rapporterade drar jag slutsatsen att det inte finns någon spelplats med mer än 3 tuppar inom vårt verksamhetsområde. Detta stämmer ganska väl med Länsstyrelsens inventering i Jönköpings län där 58 spelplatser inventerades med 113 spelande tuppar fördelat på 0-8 ex och ett snitt på 1,9. Om man räknar på de 42 besatta spelplatserna får vi ett lite bättre resultat med 2,7 tuppar i hela länet.

Vaktel

Coturnix coturnix

1 ex spelade Skärstad 9-18.6 (Anders Berlin m fl). 1 ex hördes Tunnerstad, Visingsö 12.6 (Rüdiger Kasche). 1 ex spelade Kumlabý, Visingsö 1.8 (Karin Simonsson).

Smådopping

Tachybaptus ruficollis

1 ex Liljeholmskanalen och Rocksjön 1.1-6.4, även noterad på lokalerna 29.7, 7.8, 30.9 och sågs åter permanent från 1.11-30.12. Sågs även tillfälligt i Vattenledningsparken, Veda våtmark, Vidablick och Fagerhult, Vg.

Gråhakedopping

Podiceps grisegena

Omkring 40 observationer i Vättern. Flest fynd är från Visingsö och Vidablick.

Svarthakedopping

Podiceps auritus

Häckning. Mycket dålig ungproduktion där 10 par endast fick ut 5 ungar. 3 av dessa kläcktes första dagarna i augusti vilket är sent och tyder på en omläggning.

Svarthalsad dopping

Podiceps nigricollis

Sannaviken 6 ex 19.4 minskade till 2 ex 20-26.4, och i Landsjön sågs 4 ex 20.4 dock 1-2 ex 24-28.4 (Daniel Steen m fl).

***Grålira**

Puffinus griseus

1 ex passerade Abisko 31.10 klockan 8:00 (*Gustav Ivarsson) åter 14:20 (Jacob Carlzon) för att slutligen passera Röttle, Gränna där den försvann in i dimman mot Visingsö 15:10 (Andreas Joakimsson). Första fyndet i länet. (se Fåglar i

Södra Vätterbygden 1-2014). Stormen Simones härjningar dagarna före är troligen orsaken till detta oväntade inlandsfynd.

Storskarv

Phalacrocorax carbo

Höst. Genom södra Vättern sträckte 8.760 ex 9.7-24.11 bästa dag 289 ex 11.10. Nytt årsrekord tidigare var 3.400 från 2008.

Rördrom

Botaurus stellaris

1 ex Åsaviken, Ören 19.4-2.7 (Martin Oomen, Maria Dillström m fl).

1 ex Bunn 20-21.4 (Peter Berglin, Jörgen Hansson).

***Natthäger**

Nycticorax nycticorax

1 ad Knivshult, Rogberga 18.6 (Gustav Ivarsson m fl)

1:a fyndet i länet (se artikel Fåglar i Södra Vätterbygden 3-2013).

Vit stork

Ciconia ciconia

1 ex Hult, Tenhult 12.5 (gnm Peter Berglin). 1 ex på turné Visingsö, Norra Boarp och Stamseryd 6.6 (gnm Rüdiger Kasche, Rebecka och Daniel Thell).

Bivråk

Pernis apivorus

Första och sista obs. 1 ex Habo dagvattendammar 1.5 (Sven V Johansson).

1 sent ex Vista kulle 1.10 (Daniel Steen, Stefan Svensson).

***Brun glada**

Milvus migrans

1 ex flög förbi Mullsjö 17.4 (Lennart Sund).

Ny art för Mullsjö.

Röd glada

Milvus milvus

I Jönköping kn finns 58 rapporter av 1-7 ex 4.4-16.9. I Habo kn 1 ex Dumme mosse 6.4 (anonym). I Mullsjö kn 1 ex Ryfors 20.4 (Jan-Åke Gustafsson).

Havsörn

Haliaeetus albicilla

Glädjande nog kan vi nu konstatera att det går att se örnar i alla åldrar året om i verksamhetsområdet. Nu återstår att säkerställa den första häckningen.

Brun kärrhök

Circus aeruginosus

Häckning. Troligen gick 10-15 par till häckning men mycket få ungar har rapporterats som kan härledas till dessa par.

Första och sista obs. 1 hane Stensholmskärr 25.3 (Erik Johansson). 1 ex Saxarp, Vg (Jan-Åke Gustafsson).

Blå kärrhök

Circus cyaneus

Första och sista obs. 1 ex Tranebo 7.4 (Monica och Roland Engstrand). 1 ex Sandvik, Vg 21.12 (Lars Moberg). Klart flest observationer rapporteras från Visingsö men även Tranebo levererar.

*Stäpphök

Circus macrourus

1 3K+ hane str NV Jönköping 20.4 (Fredrik Litsgård).

Detta var 7:e fyndet i verksamhetsområdet.

*Ängshök

Circus pygargus

1 ad hane str N Erstadkärr 4.5 (Martin Widén, Rüdiger Kasche). 1 ad hane födosökte vid Ubbarps mader 12.5 (Peter Berglin).

Ormvråk

Buteo buteo.

Vinter. Gott om vinterobsar i området störst täthet finns på Visingsö med 15-20 ex.

Fjällvråk

Buteo lagopus

Sågs i verksamhetsområdet hela året utom under sommarmånaderna. De flesta observationerna görs på Visingsö där upp till 5-7 ex övervintrat (Rüdiger Kasche).

Kungsörn

Aquila chrysaetos

Ännu ingen häckning konstaterad. Ett intressant fynd gjordes vid Fredstorp 8.9

då (Gustav Ivarsson) såg en 1K fågel. Bästa lokalen att se arten främst vintertid är Tranebo, Dumme mosse.

Fiskgjuse

Pandion haliaetus

Första och sista obs. 1 ex Stensjön 2.4 (Toni Hermansson). 1 ex Vidablick 21.9 (Henrik Gustafsson m fl).

Tornfalk

Falco tinnunculus

Häckning. Ungar konstaterade vid Ubbarps mader och Åsa gård. Möjlig häckning på ytterligare några lokaler.

Ryttlande tornfalkar är tyvärr en ovanlig syn i verksamhetsområdet, foto Jan Blomquist

***Aftonfalk**

Falco vespertinus

1 2K hane sträckte förbi Dala, Järsnäs 9.5 (Johan Wallander).

Stenfalk

Falco columbarius

Första och sista obs. 1 ex Visingsö 19.3 (Rüdiger Kasche). 1 ex Ravelsmark, Gränna 3.11 (Magnus Blom).

Lärkfalk

Falco subbuteo

Första och sista obs. 1 ex Visingsö 1.5 (Rüdiger Kasche). 1 ex Tranebo 3.10 (Bo Ahnström, Sven Arne Folkesson).

Pilgrimsfalk

Falco peregrinus

Häckning. Två häckningar kontrollerade med resultatet 1 unge+2 rötägg samt 1 unge+1 rötägg. Troligen finns det ytterligare ett par i området som inte kunnat kontrolleras.

Kornknarr

Crex crex

Spelande. 1-2 ex Girabäcken, Gränna 25.5-2.6 (Anders Berlin m fl). 2 hanar Reaby 26-30.5 (Peter Berglin m fl). 1 ex Ödestugu 1.6 (Thomas Rostedt). 1 ex Kopparp 3.6 (Martin Oomen). 1-2 ex Uppgränna 5-8.6 (Daniel Thell m fl). 1 ex Åsa gård 6.6 (Bob Lind). 1 hane Saxarp, Vg 8.6 (Jan-Åke och Staffan Gustafsson). 1 ex Erstadkärret 24.7 (Rüdiger Kasche).

Rörhöna

Gallinula chloropus

Vinter. 1-2 ex fanns vid Simsholmen-Munksjön och Oset Huskvarna.

Sothöna

Fulica atra

Vinter i Vättern. 1.1-19.1 80 ex fram till isläggning därefter 20 ex i Gränna hamn. Under december ca 130 ex på flera platser.

Trana

Grus grus

Bästa sträckdagen. Minst 3.500 passerade Vidablick 11.10. Dagen efter slogs ett fantastiskt dagsrekord i Falsterbo med hela 14.120 ex.

Strandskata

Haematopus ostralegus

Höststräck. Genom södra Vättern sträckte 682 ex 2.8-23.9. Bästa dag 3.8 med 348 ex.

Skärfläcka

Recurvirostra avosetta

1 ad rastade Erstadkärret 3-5.5 (*Rüdiger Kasche m fl). 1 ad rastade Erstadkärret 16.5 (Rüdiger Kasche). 2 ad rastade i Erstadkärret 4.7 (Rüdiger Kasche m fl).

Mindre strandpipare

Charadrius dubius

Första och sista obs. 4 ex Erstadkärret 13.4 (Martin Widén). 1 ex Erstadkärret 16.8 (Rüdiger Kasche).

Större strandpipare

Charadrius hiaticula

Första och sista obs. 1 ex Visingsö 9.4 (Åke Ankarberg). 1 ex Erstadkärret 12.10 (Martin Widén, Rüdiger Kasche).

Fjällpipare

Charadrius morinellus

5 ex rastade SO om Västersjöns stugområde 15-16.5 (Per Sjöstrand, Peter Berglin m fl).

Kustpipare

Pluvialis squatarola

Höststräck. Genom södra Vättern sträckte 361 ex 27.7-17.8, mest 127 ex 17.8.

Tofsvipa

Vanellus vanellus

Första och sista obs. 1 ex Erstadkärret 3.1 (Rüdiger Kasche). 16 ex Jönköpings Flygplats 24.11 (Mikael Johansson).

Kustsnäppa

Calidris canutus

Vår. 1 ex Erstadkärret 24.5 (Martin Widén).

Höst. Genom södra Vättern sträckte 178 ex 27.7-18.8 bästa dag 28.7 med 70 ex. Ett sent fynd Landsjön 4.10 (Jörgen Hansson).

Sandlöpare

Calidis alba

På Visingsö sågs minst 3 möjligen 5 ex 3-16.8 (Martin Widén m fl).

Spovsnäppa

Calidris ferruginea

Det finns 32 rapporter under tiden 9.7-8.9 på som mest 11 ex alla från Erstadkärret.

Kärrsnäppa

Calidris alpina

Första och sista obs. 1 ex Erstadkärret 10.4 1 ex 25.10 båda (Rüdiger Kasche).

Höststräck. Genom södra Vättern sträckte 564 ex 9.8-10.10 mest 296 ex 22.9.

*Prärielöpare

Calidris subruficollis

1 ex rastade en kort stund i Erstadkärret 11.10 (Rüdiger Kasche).

Detta var länets 3:e fynd alla gjorda i Erstadkärret.

Dvärgbeckasin

Limnocyptes minimus

1 ex Tuvebo, Vg 16.4 (Leif Thörne). 1 ex Stickelösaviken, Landsjön 3.10 (Martin Widén). 1 ex Dungen, Landsjön 4.10 (Jan-Erik Henriksson). 4 ex Stickelösaviken, Landsjön 16.10 (Gunnar Rosqvist). 1 ex Stickelösaviken, Landsjön 19.10 (Martin Widén).

Dubbelbeckasin

Gallinago media

1 ex Stickelösaviken, Landsjön 7.5 (Gunnar Rosqvist). 1 ex Barnarpssjön 10.5 (Thomas Rostedt). 1 ex spelade Veda våtmark, Lekeryd 15.5 (Peter Berglin). 1 ex rastade på en gräsmatta vid Kålgården 15.9 (Olle Karlsson m fl).

Rödspov

Limosa limosa

1 ex Erstadkärret 16.4 (Daniel Steen, Rüdiger Kasche m fl).

Myrspov

Limosa lapponica

Första och sista obs. 1 ex Erstadkärret 16.4 (Rüdiger Kasche). 1 ex Vidablick 11.10 (Håkan Ydregården, Leif Thörne).

Höst. Genom södra Vättern sträckte 692 ex 27.7-22.9. Bästa dag 237 ex 12.8.

Småspov

Numenius phaeopus

Höst. Genom södra Vättern sträckte 83 ex 21.7-31.8 med bästa dag 32 ex 9.8.

Storspov

Numenius arquata

Höst. Genom södra Vättern sträckte 207 ex 12.6-25.9 mest 78 ex 9.8.

På Visingsö rastade sydsträckande honor (majoriteteten) med dagsnoteringar mellan 26-77 ex under tiden 20.6-30.6. Det är svårt att veta omsättningen på dessa men det borde röra sig om mellan 100-450 ex. Av dessa kom endast 12 ex med i sträcksiffrorna.

***Dammsnäppa**

Tringa stagnatilis

1 ex rastade i Erstadkärret 22.7 mellan klockan 3:30-11:00 (*Rüdiger Kasche, Åke Ankarberg). Detta var länets 10:e, kommunens 5:e och Erstadkärrets 4:e fynd.

Roskarl

Arenaria interpres

Vår. 1 ad rastade Erstadkärret 7.5 (Rüdiger Kasche). 9 ex str N Erstadkärret 10.5 (Martin Widén). 1 ad rastade Erstadkärret 11-17.5 (Martin Widén, Rüdiger Kasche).

Höst. Minst 8 ex rastade på Visingsö 8.7-22.9 (Rüdiger Kasche, Martin Widén m fl).

2 ex str S Abisko 11.8 (Per Sjöstrand).

Kustlabb

Stercorarius parasiticus

1 2K+ Ed, Visingsö 8.7 (Rüdiger Kasche). 1 ad str Munkaskog, Vättern, Vg 17.8 (Sven V Johansson). 1 ex födosökte Vidablick 17-18.8 (Håkan Ydregården m fl). 3 ex Vidablick 25-26.8 (Håkan Ydregården m fl). 1 1K rastade Vidablick 29.8 (Per Sjöstrand). 1 ad str S Narbäcken, Vättern 1.9 (Per Sjöstrand, Bob Lind). 1 1K födosökte Vidablick 1.9 (Martin Widén). 5 ex födosökte Vidablick 2.9 (Leif Thörne, m fl). 1 1K Abisko 2.9 (Jörgen Hansson). 1 1K stationär Munkaskog, Vättern, Vg 11.9 (Sven V Johansson). 1 ex rastade Abisko 28.9 (Jan-Erik Henriksson). Troligen ger detta 5 ad och 14 1K fåglar.

***Fjällabb**

Stercorarius longicaudus

2 1K str SV Vidablick, Vättern 25.8 (PerJonas Andersson, Håkan Ydregården).

Dvärgmås

Hydrocoloeus minutus

Visingsö. Stationära fåglar fanns med 1-25 ex 4.5-24.6 och mellan 7.8-1.11

varierade antalet mellan 50-250 ex.

Höst. Genom södra Vättern sträckte blygsamma 44 ex.

Skrattmås

Chroicocephalus ridibundus

Häckning. Gigeryd, Vg ca 100 par fick fram ca 100 ungar. Högt vattenstånd och dåliga vassar i Erstadkärret gjorde att endast ca 100 par häckade i år dessa fick ut 150 ungar.

Höst. Genom södra Vättern sträckte 5.845 ex 30.6-11.11 bästa dag 2.165 ex 7.7.

Silltrut

Larus fuscus

Under tiden 31.3-20.8 sågs 9 ad fåglar i området. Däribland var en av rasen intermedius 29.5 (Jörgen Hansson, Martin Widén, Åke Ankarberg).

***Småtärna**

Sternula albifrons

1 ad rastade i Erstadkärret, Visingsö 17.6 (Rüdiger Kasche).

Skräntärna

Hydroprogne caspia

1 ad Erstadkärret 10.6 (Åke Ankarberg). 1 ad Ed, Visingsö 6.7 (Åke Ankarberg). 2 ex str S Abisko 8.7 (Gustav Ivarsson). 1 ex rastade Erstadkärret 22.7 (Rüdiger Kasche, Åke Ankarberg). 1 ex Erstadkärret 25.7 (Peter Berglin). 1 1K Rosenlundsfälten 1.9 (Gustav Ivarsson).

Svarttärna

Chlidonias niger,

Rapporterad 19 gånger totalt sågs 35 fåglar under tiden 16.5-8.9.

Silvertärna

Sterna paradisaea

Höst. Genom södra Vättern sträckte 100 ex 21.7-1.9.

Fisktärna

Sterna hirundo

Höst. Genom södra Vättern sträckte 1.862 ex 6.7-10.9 mest 266 ex 10.8.

***Kentsk tärna**

Sterna sandvicensis

1 1K rastade Svedudden, Vg 1.9 (Anders Åhlund, Sven V Johansson).

Ringduva

Columba palumbus

Vinterfynd. Fanns på många platser med upp till 10 ex i januari något talrikare i december.

Bästa sträckdagen. Inga större antal rapporterade som mest ca 4-5.000 den 11.10. Detta kan jämföras med Falsterbos rekordnotering på ca 450.000 ex som passerade 11-12.10.

Turkduva

Streptopelia decaocto

Troligen finns 10-15 häckande par i verksamhetsområdet. Högsta notering minst 15 ex Habo 22.12 (Thomas Fransson).

Gök

Cuculus canorus

Första hördes 1.5 vid Gunnarsö, Dumme mosse av (Peter Berglin).

Hökuggla vid Tuvebo, foto Per-Eric Svahn

Hökuggla

Surnia ulula

1 ex stationär Tuvebo, Vg 3.1-15.2 (Daniel Steen m fl) sågs även 13.3 (Kurt Torp). 1 ex födosökte Svarteskogen, Margretholm Vg 29.1 (Gunnar Hurtig).

1 ex som främst höll till väster om Dumme mosse 7.1-24.3 (Ingvar Selse m fl). 1 ex födosökte Tokerydrödjan 17.3 (Martin Widén).

Jorduggla

Asio flammeus

Vårsträck. 10 ex sågs främst på Visingsö men även vid Tranebo och Narbäcken. Höststräck. 5 ex alla observerade på Visingsö.

Pärluggla

Aegolius funereus

1 ex spelade Högemålen, Gränna 11.2 (Tomas Fasth). 1 ex spelade Liljebovägen, Dumme mosse 3.3 (Gustav Ivarsson, Petter Cederbrink). 1 ex spelade Värnvik 23.3-3.4 (Martin Widén m fl). 1 ex spelade Gustav Adolf, Vg 26.3 (Sven V Johansson). 1 ex Gunnarsö, Dumme mosse 1.4 (Benny Ekberg). 1 ex födosökte Öland, Ölmstad 1.4 (John Ljungqvist). 1 ex spelade Ubbarp 21.4 (Monica Engstrand).

Nattskärre

Caprimulgus europaeus

Jönköpings kn 17-20 spelande 1.5-5.7. Flest hördes Liljebovägen, Bet och Grannarp där Per-Eric Svahn märkte 5 ad och 4 pulli. **Habo kn** 1 spelande 10-11.6 Gubbhulan, Gustav Adolf. **Mullsjö kn** 1 ex 30.5 Saxarp.

Tornseglare

Apus apus

Första och sista obs. 1 ex rekordtidigt centrala Jönköping 19.4 (Per Sjöstrand, Fredrik Litsgård, Håkan Ydregården). 1 ex Vista kulle 7.9 (Martin Widén).

Kungsfiskare

Alcedo atthis

I verksamhetsområdet finns 30 rapporter 16.5-21.12. Svårbedömt men troligen rör det sig om 6-8 ex. Mest rapporterad från Sannaviken, Rocksjön, Vidablick och Svedudden, Vg.

Göktyta

Jynx torquilla

Första och sista obs. 1 ex Rosenlundsfälten 20.4 (Jacob Carlzon). 1 ex rekordsent Kärnekulla, Vg 9.9 (Anders Albertsson).

Trädlärka

Lullula arborea

Endast 6-8 revir rapporterade i verksamhetsområdet.

Sånglärka

Alauda arvensis.

Första och sista obs. 1 ex Visingsö 22.2 och 4.12 båda obsarna (Rüdiger Kasche).

Berglärka

Eremophila alpestris

1 ex Feskarns, Visingsö 18.4 (Rüdiger Kasche). 1 ex str S Säby 16.10 (Rüdiger Kasche).

Backsvala

Riparia riparia

Första och sista obs. 10 ex Landsjön 27.4 (Anders Berlin). 2 ex Landsjön 16.9 (M Widén).

Ladusvala

Hirundo rustica

Första och sista obs. Sedd på fyra lokaler 15.4. 3 ex Vista kulle 1.10 (Daniel Steen).

Hussvala

Delichon urbicum

Första och sista obs. 1 ex Stensjön 17.4 (Toni Hermansson). 3 ex Landsjön 21.9 (Margareta Andermo, Inga-Maj Filipsson).

Rödstrupig piplärka

Anthus cervinus

Rapporterad 30 gånger 24.8-5.10. 1 av fåglarna rastade Åsa gård 10-17.9 (Bob Lind m fl).

Skärpiplärka

Anthus petrosus

Vår. Rapporterad 19 gånger med 1-3 ex 6-29.4 dock 7 ex 13.4 (Martin Widén).

Höst. 28 rapporter med 1-5 ex 8.9-3.11 de allra flesta från Visingsö.

Gulärta

Motacilla flava

Första och sista. 2 ex Visingsö 20.4 (Rüdiger Kasche). 1 ex Norra Boarp 26.9

(Daniel Tell).

Större flock. Omkring 500 ex Erstadkärret 16.5 (Rüdiger Kasche).

Forsärla

Motacilla cinerea

Vinter. Simsholmen 1 ex 1.1-10.2 (Björn Merckell m fl) samt 1 ex 3.12 (Gunnar Rosqvist).

Häckning. Jönköpings kn 15-17 par. Habo och Mullsjö 4-5 par vardera.

Sädesärla

Motacilla alba

Första och sista obs. 1 ex på två lokaler 3.4. 1 ex på två lokaler 2.11.

Sidensvans

Bombycilla garrulus

Höga antal. 600 ex Huskvarna 15.12 (Michael Andersson). 1.000 ex Grästorp 12.12 (Ingvar Selse).

Strömstare

Cinclus cinclus

Vinterfynd. Jönköping kn 7 ex, Habo kn 1-2 ex, Mullsjö kn 2 ex.

Häckning. Inga rapporterade.

Rödhake

Erithacus rubecula

Vinter. I januari 9 ex (lika många som dec. 2012). I december 13 ex.

Näktergal

Luscinia luscinia

Första. 1 ex Jutaholm 7.5 (Lars Hansson).

Hörd under häckningstid. 6 ex i Skärstadalen och 1 ex i Röttle.

Blåhake

Luscinia svecica

1 ad hane Norra udden, Visingsö 10.5 (Martin Widén). 1 1K hane ringmärkt Dungen, Landsjön 31.8 (Jan-Erik Henriksson). 1 ex ringmärkt Eckern 4.9 (Per-Eric Svahn). 1 1K hane ringmärkt Dungen, Landsjön 14.9 (Jan-Erik Henriksson). 1 1K hona rastade Sticklelösaviken, Landsjön 16.9 (Martin Widén). 1 ex Rocksjön 20.9 (Peter Berglin).

Svart rödstjärt

Phoenicurus ochruros

Trolig häckning. 1 par i området kring Stålkompandet, Munksjön (Daniel Steen m fl) och 1 par Tenhults såg (Ingemar Öjhagen m fl). Samt 6 tillfälliga observationer.

Rödstjärt

Phoenicurus phoenicurus

Första och sista obs. 1 ex Gränna 19.4 (Martin Widén). 1 ex Fredstorp, Dumme mosse 29.9 (Gustav Ivarsson).

Buskskvätta

Saxicola rubetra

Första och sista obs. 2 ex Rustorp 21.4 (Thomas Rostedt). 1 ex Tranebo 8.10 (Margareta Andermo, Inga-Maj Filipsson).

Stenskvätta

Oenanthe oenanthe

Första och sista obs. 1 ex Hisingstorp 15.4 (Gunnar Rosqvist). 1 ex Ed, Visingsö 8.10 ((Rüdiger Kasche).

Ringtrast

Turdus torquatus

På arton lokaler har ca 30-35 ex setts under tiden 14.4-1.5.

Gräshoppsångare

Locustella naevia

Minst 12 sjungande hanar har rapporterats, alla i Jönköpings kn 14.5-7.8.

Flodsångare

Locustella fluviatilis

9 ex hördes på åtta lokaler i Jönköping och Habo under tiden 21.5-17.6.

***Busksångare**

Acrocephalus dumetorum

1 ex i Röttle 16-17.6 (Martin Widén m fl). Femte fyndet i verksamhetsområdet.

Busksångare, foto Martin Widén

Kärrsångare

Acrocephalus palustris

Omkring 25-30 sjungande hanar i verksamhetsområdet 19.5-14.9.

Ringmärkning. 43 ex märktes vid Landsjön.

Trastsångare

Acrocephalus arundinaceus

1 ex hördes Landsjön 11.5 (Göran Bladh, Peter Berglin). 1 ex hördes Stigby, Visingsö 18.5 (Håkan Lernefalk). 1 1K ringmärkt Dungen, Landsjön 31.8 (Jan-Erik Henriksson).

***Lundsångare**

Phylloscopus trochiloides

1 ex hördes Jordbron, Jönköping 31.5 (Thomas Rostedt). 1 sjungande Ekskogen, Visingsö 8.6 (Rüdiger Kasche).

Gransångare

Phylloscopus collybita

Första och sista obs. 1 ex Fiskebäck, Vg 14.4 (Thomas Fransson). 1 ex Talavid 16.11 (Gustav Ivarsson). Observationer under häcktid tyder på flera möjliga häckningar i området.

Lövsångare

Phylloscopus trochilus

Första och sista obs. 1 ex Landsjön 16.4 (Jörgen Hansson). 1 ex Rosenlundsfältet 22.9 (Gustav Ivarsson).

Mindre flugsnappare

Ficedula parva

Visingsö. 6 revir, matning sågs på ett av dessa samt 4 ex på sträck.

Jönköping. Lokaler med möjlig häckning. Strömsberg, Röttle, Bråneryd, Vattenledningsparken, Klämmestorp, Jästorp samt sedd vid Tranebo. **Habo** vid Stora Kärrs bokskog. **Mullsjö** i Ryforsområdet.

Svartvit flugsnappare

Ficedula hypoleuca

Första och sista obs. 1 ex Rosenlundsfälten 19.4 (Peter Berglin, Jörgen Hansson). 1 ex Vista kulle 7.9 (Martin Widén).

Skäggmes

Panurus biarmicus

2 ex födosökte Dungen, Landsjön 5.1 (Anders Berlin). 4 ex stationära Landsjön 6-16.4 (Jan-Erik Henriksson m fl). 1 ex hörd Sandvik, Landsjön 2.6 (Anders Åhlund). 6 ex Stickelösaviken, Landsjön 16.10 (Gunnar Rosqvist).

Törnskata

Lanius collurio

Första och sista obs. 1 hona Tranebo 7.5 (Roland Engstrand). 2 ex Rökinge 29.8 (Rüdiger Kasche).

Trolig häckning. Rapporter finns från 25-30 lokaler.

Varfågel

Lanius excubitor

Tranebo är absolut bästa lokalen med flest observationer 4.1-14.4 samt 29.9-29.12 för övrigt sedd på ytterligare 10-15 lokaler.

*Smalnäbbad nötkråka

Nucifraga caryocatactes macrorhynchos

1 ex födosökte Tokeryd, Ölmstad 7.9 (Martin Widén). 1 ex födosökte Dunkehalla, Vättern 16.9-17.9 (Gunnar Rosqvist, Jörgen Hansson).

Smalnäbbad nötkråka i sembratall Tokeryd, foto Martin Widén

Råka

Corvus frugilegus

Häckning. På Visingsö finns huvudsakligen två lokaler med ca 60 par som fick fram 120-150 flygga ungar.

Steglits

Carduelis carduelis.

Största flock. 25-35 ex Åsa gård födosökte i oskördat rapsfält 2.11-5.12 (Bob Lind).

Grönsiska

Carduelis spinus

570 ex sträckte S Narbäcken, Vättern 24.8 (Martin Widén). För övrigt endast noterad i låga antal.

Vinterhämsling

Carduelis flavirostris

Höst. Observerad främst på Visingsö från 18.9 till årets slut där den uppträtt regelbundet med högsta notering på 125 ex.

*Snösiska

Carduelis hornemanni

1 ex ringmärkt Eckern, Jönköping 19.10 (Per-Eric Svahn).

Bändelkorsnäbb

Loxia leucoptera

Ett vårfynd 1 honfärgad Olsbo 9.4 (Fredrik Litsgård).

Första höstfyndet Stadsparken 5.8 (Jörgen Hansson).

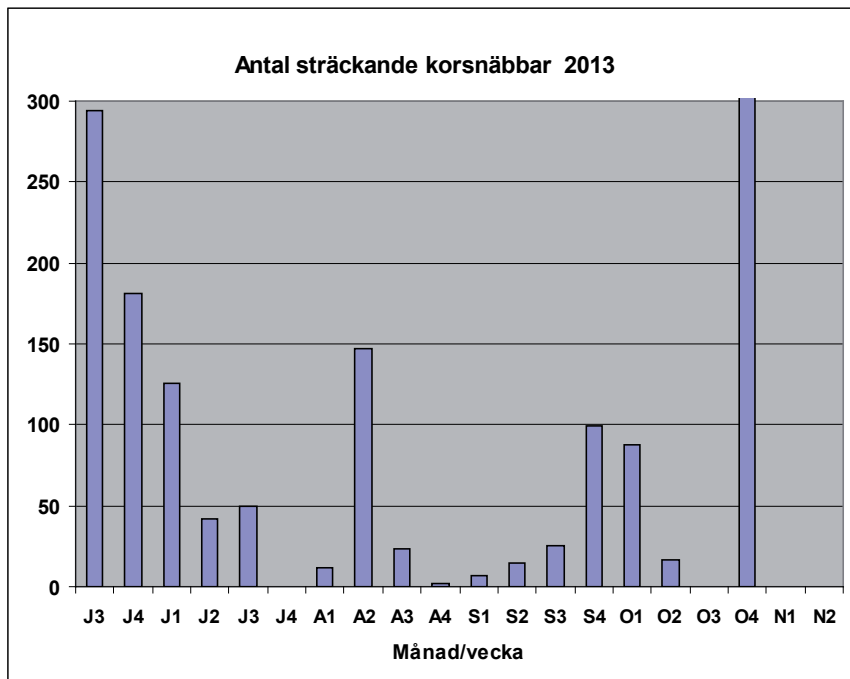
Med en försiktig bedömning och antagandet att det var liten omsättning hade vi i området en månadsvis fördelning på för september 22 ex, oktober 28 ex, november 25-30 och december 12 ex. Många av fåglarna ingår troligen i flera månaders antal.

Osedvanligt höga antal sågs senast i området 3.8 2011-16.5 2012.

Korsnäbb

Loxia

Det invasionsartade uppträdandet har Gunnar Rosqvist beskrivit och reflekterat kring i Fåglar i Södra Vätterbygden 1-2014.

Rosenfink

Carpodacus erythrurus

Första och sista obs. 1 ex Västana 15.5 (Martin Widén). 1 1K ringmärktes Dungen, Landsjön 31.8 (Jan-Erik Henriksson).

Trolig häckning. Girabäcken och Boeryd samt möjligen även på ytterligare fyra lokaler.

Tallbit

Pinicola enucleator

3 ex flög förbi Kopparhults kvarn, Hökensås 8.1 (Roger Karlsson). 1 ex flög förbi Högemålen, Gränna 14.1 (Tomas Fasth). 30 ex sträckte N Högemålen, Gränna 17.1 (Tomas Fasth). 35 ex födosökte Våtmarken vid Vik, Stensjön 10.2 (Toni Hermansson). 1 ex str N Tranebo 2.3 (Peter Berglin). 1 ex rastade Våtmarken vid Vik, Stensjön 16.3 (Toni Hermansson).

Lappspurv

Calcarius lapponicus

Vår. Sågs vid fem tillfällen på Visingsö, Järstorp och Barnarp med 1-2 ex 10.4-2.5.

Höst. Från Visingsö finns 21 rapporter om 1-3 ex 19.9-13.11. 1 ex sträckte Abisko 30.10.

Snöspurv

Plectrophenax nivalis

Största antal 78 ex Visingsö 29.10 (Rüdiger Kasche).

Om man jämför ovanstående antal med högsta notering från Visingsö på 800 ex från 21.10 1982 (Åke Ankarberg) så tydliggörs artens negativa trend. Det kanske inte är vetenskapligt korrekt att dra sådana slutsatser av ovanstående. Men helt klart är det längesedan man såg riktigt stora flockar på hundratals individer på ön.

*Tornseglare anlande
rekordtidigt 2013
foto Jan Blomquist*

Fenologi och senologi 1911-2013

Art	Tidigaste datum	Normal ankomsttid	Övervintring	Senaste datum
Gravand	24.2.1998	5-15.3	Enstaka	2.11.2000
Smålom	3.3.2012	25-30.3	Enstaka	29.12.1985
Bivränk	20.4.1994	1-10.5	Nej	2.10.2007
Fiskgjuse	24.3.1993+2002	25-31.3	Nej	27.10.2006
Trana	9.2.1992	5-15.3	Två kända	1.12.1976+1984
Strandskata	5.3.1967	10-20.3	Nej	15.11.1969
Ljungpipare	29.2.2008	10-20.3	Enstaka	31.12.2006
Tofsvipa	-	25.2-10.3	Enstaka	25.12.2011
Enkelbeckasin	2.3.2012	10-25.3	Nej	31.12.2006
Morkulla	29.2.2008	10-20.3	Enstaka	31.12.2000
Storspov	5.3.1961	20-31.3	Nej	1.11.1980
Rödbena	25.3.2005	5-15.4	Nej	11.9.2009
Skogssnäppa	16.3.2012	25-31.3	Nej	23.10.2002
Grönbenä	14.4.2008	18-22.4	Nej	8.10.1995
Drillsnäppa	24.3.1993	10-25.4	Nej	13.10.1987
Fisktärna	3.4.2005	15-25.4	Nej	23.10.1976+2011
Gök	25.4.2004+2011	1-5.5	Nej	22.10.2006
Tornseglare	19.4.2013	1-8.5	Nej	7.11.1984
Göktyta	11.4.2012	20-25.4	Nej	9.9.2013
Trädlärka	16.2.2003	10-25.3	En vinterobs	6.11.2011
Sånglärka	-	15.2-5.3	Regelbundet	
Backsvala	15.4.2007	20-30.4	Nej	10.10.1971
Ladusvala	30.3.1956	10-20.4	Nej	9.11.1977
Hussvala	30.3.1956	20-25.4	Nej	12.11.2000
Trädpiplärka	20.3.2000	15-20.4	Nej	5.11.1995
Sädesärkä	-	18-25.3	Flera vinterobs	11.12.2001
Näktergal	3.5.1988+1992+2009	5-15.5	Nej	2.9.1984
Rödstjärt	13.4.2011	20-28.4	Nej	31.10.2009
Buskskvätta	18.4.1964	20-28.4	Nej	14.10.2012
Stenskvätta	28.3.2010	1-10.4	Nej	4.11.2011
Taltrast	7.3.1912	15-25.3	Enstaka	27.12.2009
Rödvingetrast	10.3.2008	15-25.3	Enstaka	31.12.1995
Gräshoppsångare	3.5.2008	8-15.5	Nej	23.9.1996
Sävsångare	24.4.2011	1-5.5	Nej	31.10.2003
Kärrsångare	11.5.2002+2008	15-25.5	Nej	22.9.1981+2001+2007
Rörsångare	22.4.2011	25-30.4	Nej	28.11.1982
Härmsångare	6.5.2004	10-20.5	Nej	1.9.2002
Ärtsångare	23.4.1994	25-30.4	Nej	10.12.2000
Törnsångare	27.4.2009	1-10.5	Nej	30.9.2003
Trädgårdssångare	28.4.2008	1-10.5	Nej	29.10.1966
Svarthätta	-	10-20.4	Flera vinterobs	
Grönsångare	16.4.2007	20-25.4	Nej	8.9.1986
Gransångare	23.3.2007	1-10.4	Enstaka	29.11.1998
Lövsångare	31.3.1978	15-20.4	Nej	5.10.2009
Grå flugsnappare	1.5.2009	5-10.5	Nej	26.9.1982
Mindre flugsnappare	6.5.2007+2012	10-15.5	Nej	7.9.1995
Svartvit flugsnappare	5.4.1967	15-25.4	Nej	21.9.1990
Törnskata	2.5.2004	5-15.5	Nej	26.9.1998
Hämpling	11.2.2002	15-25.3	Enstaka	31.12.1962
Rosenfink	3.5.1987	15-20.5	Nej	19.9.1981

Sträcket genom Södra Vättern 2013

Jan Blomquist

Totalt har vi sträckräknat sjöfågelsträcket genom södra Vättern i 24 år vilket har resulterat i 621.176 bokförda fåglar som ger ett årsgenomsnitt på 25.882. Under den här perioden är det tre år som verkligen sticker ut nämligen 1992 med 52.247 fåglar 2013 45.928 och 1991 med 40.622. Det är två arter som står i särklass nämligen skrattnås med 136.860 och bläsand 130.417, fisktärna på tredje plats med sina 48.769 förtydligar hur dominanta de två förstnämnda är. Årsrekordet 1992 beror till stor del på 20.000 skrattnåsar och 9.000 fisktärnor och 2013 på 10.000 grågäss och 8.760 storskarvar. Det goda andsträcket med bl a 13.600 bläsänder gjorde 1991 också till ett minnesvärt år.

Medelvärdet börjar också bli ganska användbart för att ge indikation på en arts uppträdande under sträckperioden. Årets sträcksiffra blev 45.928 vilket för upp året på en andra plats främst beroende på tidigare nämnda grågås och storskarv samt ytterligare tio arter som ligger klart över medel. Prutgås och de flesta vadarna ligger dock klart under medel. Att de arktiska vadarna uppträdde fåtaligt beror nog till största delen på det högttrycksbetonade julivädret.

Eftersom vi inte har standardiserad sträckräkning är det osäkert att göra populationsbedömningar. En art där våra siffror troligen speglar verkligheten ganska bra är för storskarven. Med ett ingångsvärde på 68 ex 1990 tog det tolv år innan vi var uppe i 1.100 år 2002. År 2008 nådde vi piken? med 3.400 ex som sen sakta dalat ner mot värden på 1.700-2.700. Detta skrev jag om förra året. Årets antal 8.760, en ökning med mer än 5.000 ex, visar hur lätt det är att dra förhastade slutsatser. Även grågåsen hade ett bra år med en ökning på 8.500 ex över medelvärdet. Flera arter visar tendenser till negativ utveckling där kanske fisktärnan är en av de mest signifikanta. Troligen är största orsaken väderbetonad. Vindar som gör att de väljer andra flyttstråk eller soligt och klart väder som gör att de flyttar på för hög höjd för att kunna ses. Det senare alternativet är den troliga orsaken till årets låga vadarsiffror. Naturligtvis är det väldigt viktigt med många engagerade skådare. Det skulle vara intressant att veta hur många mantimmar som lagts ner på att bevaka sträcket under dessa 24 åren. Frågar man anhängiga tror jag de tycker det är alldeles för många, men de mest aktiva tror jag redan börjat längtar till tiden efter midsommar när de åter kan rigga tubarna vid Vidablick och Abisko för att åter följa Vättersträcket och sökandet efter den efterlängtade och gäckande papegojalkan.

Artnamn	Antal ex 2013	Antal ex 1990-2013	Medel tal 1990-2013	Tidsperiod 2013	Bästa dag	Antal ex
Sädgås	1.511	19.640	818	11.10-29.12	7.12	1.010
Grågås	10.001	47.094	1.962	28.9-7.12	11.10	3.912
Vitkindad gås	2.095	14.404	600	24.9-11.11	11.10	343
Stjärtand	464	17.352	723	4.8-14.10	24.9	140
Skedand	63	1.198	50	15.9-3.11	16.9	50
Sjööorre	2.420	41.434	1.726	8.7-27.12	24.10	500
Svärta	1.210	19.500	813	22.7-2.12	11.10	310
Storskarv	8.760	36.171	1.507	9.7-24.11	11.10	289
Strandskata	682	8.870	370	2.8-23.9	3.8	348
Kustpipare	361	5.728	239	27.7-17.8	17.8	127
Kustsnäppa	178	7.333	306	27.7-18.8	28.7	70
Kärnsnäppa	564	15.680	653	9.8-10.10	22.9	296
Myrspov	692	20.518	855	27.7-22.9	12.8	237
Småspov	83	1.698	71	21.7-31.8	9.8	32
Storspov	207	2.852	119	12.6-25.9	9.8	78
Kustlabb	19	811	34	8.7-28.9	2.9	5
Dvärgmås	44	2.598	108	10.8-11.10	11.8	14
Skrattmås	5.845	136.860	5.703	30.6-11.11	7.7	2.165
Fisktaräna	1.862	48.769	2.032	6.7-10.9	10.8	266
Silvertärna	100	2.859	119	21.7-1.9	21.7	26
Summa	45.928	621.176	25.882			

Grågäss och storskarvar sträckte i år rekordartat, foto Jan Blomquist

Högsta sträcksiffrorna i Södra Vättern 1990 – 2013

Art	År	Antal	Dag	Antal
Sädgås	1994	2.644	2.11 1994	1.106
Grågås	2013	10.001	27.10 2000	4.988
Vitkindad gås	2007	2.700	10.11 2007	2.123
Prutgås	1992	3.796	29.9 1992	2.900
Bläsand	1991	13.600	11.9 2001	3.359
Kricka	1991	2.200	19.8 1991	509
Gräsand	1994	579	11.11 1994	516
Stjärtand	1995	2.540	1.9 1995	1.072
Skedand	1991	143	31.8 1997	85
Vigg	1990	417	30.9 1995	149
Sjöorre	2008	4.461	11.9 2008	1.778
Svärta	1992	1.932	11.9 2011	826
Storskrake	1990	1.941	22.11 1990	1.941
Storskarv	2013	8.760	9.9 2008	766
Strandskata	1992	855	16.8 1991	361
Kustpipare	1993	1.456	4.8 1993	451
Kustsnäppa	1995	1.518	21.7 1995	1.159
Kärnsnäppa	1991	2.300	19.7 2009	686
Myrspov	2009	3.971	23.7 2009	1.363
Småspov	2010	231	21.7 1995	73
Storspov	2010	372	13.7 2010	104
Bredstjärtad labb	1991	73	22.9 1991	10
Kustlabb	1991	150	18.9 1994	33
Fjälllabb	1994	48	3.9 2007	26
Dvärgmås	1998	381	8.9 1998	90
Skrattmås	1992	20.105	22.7 1992	5.300
Fisktärna	1992	9.211	14.8 1992	880
Silvertärna	2009	698	30.7 2009	111

Strandskatan var en av få vadararter som sträckte över medeltal under 2013, foto Jan Blomquist

Nötskrikorna samlade mycket ekollon under hösten 2013, foto Jan Blomquist

